

Олексенко Р.І.

д.ф.н. доцент

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, Україна*

ДУАЛЬНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ЯК ШЛЯХ РЕФОРМУВАННЯ ВНЗ

Анотація: у статті розглядається система дуальної освіти як запорука підготовки висококваліфікованих фахівців та один із найперспективніших шляхів реформування ВНЗ у сучасному глобалізованому світі.

Ключові слова: навчання, дуальна система, освітні послуги, кадри.

Сьогодення вимагає від сучасної системи освіти великих, різких та результативних маневрів.

Все більше і більше нам доводиться шукати можливості та вирішувати сучасні виклики у підготовці сучасного фахівця, якого формує вища школа. Класичні методи отримання вищої освіти: це - стаціонарна форма навчання. заочна, дистанційна, безліч проєктів за підтримки МОН України таких як «Освіта дорослих», дуальна освіта. На наш погляд, перспектива розвитку сучасної системи освіти за двома формами, - це стаціонарна та дуальна, що ж стосується заочної (дистанційної) то вона втратила довіру, та стає все менш ефективною у системі компетентісного підходу у підготовці фахівців.

Дуальні освітні програми - це такий вид навчання, при якому теоретична частина підготовки проходить на базі державної освітньої організації, а практична - на робочому місці.

У дуальній й системі підготовки кадрів змінюється роль роботодавця (стейхолдера), на підприємствах створюються навчальні робочі місця, можливе використання макетного (віртуального) обладнання, що покращить підготовку та зменшить на початкових етапах затратну частину. Головною вимогою для роботодавця є наявність кваліфікованих практиків-наставників.

Досвід організації дуальної системи освіти є Німеччина, далі Канада, Австрія, Швейцарія та інші країни. Досвід роботи у цій системі підготовки фахівців визначає Європейський вектор розвитку освіти. Це свого роду практико-орієнтоване навчання, де

обидві сторони зацікавлені в кінцевому результаті.

Сьогодні підприємства зацікавлені у конкретній кількості фахівців, висувають вимоги до їх професійних якостей роботодавці (стейкхолдери), беруть участь у складанні освітньої програми, а здобувачі вищої освіти мають поєднувати з метою отримання якісної освіти теоретичну підготовку з практичною без відриву від навчання. Звичайно, це система не нова для історії розвитку та підготовки кадрів, таку систему було запроваджено СРСР у повоєнні часи, але, на наш погляд, ця система освіти могла у сучасних реаліях знов стає однією із результативніших.

Сьогодні поєднало окремі аспекти освіти та науки з виробництвом, цьому присвячено коло досліджень, серед яких праці Вітчизняних і зарубіжних науковців: Ф. Зеєра, П. Кубрушка, В. Ледньова, Г. Мухаметзянової, В. Приходька, В. Іщенко, З. Сазонової, Ю. Левицького, І. Лікарчука та Ін.

Міністр освіти і науки України Л. Гриневич підкреслює, що підвищення якості освіти є однією з актуальних проблем сучасного суспільства. Дуальна ж система є "потребою нашої країни". В умовах автономії вищих навчальних закладів зберігаючи конкуренцію на ринку освітніх послуг.

Серед основних викликів на шляху реформування та переходу до дуальної системи навчання:

не бажання вишів відмовитися від класичної системи освіти;

відсутність зацікавлених роботодавців;

недостатня матеріальна база ВНЗ;

неготовність замовника освітніх послуг до такої системи підготовки кадрів.

Переваги дуальної системи навчання у порівнянні з традиційними формами:

здобувач вищої освіти поєднує практичний досвід з теоретичними знаннями;

підприємства-замовники отримують фахівця, адаптованого безпосередньо під потреби їхнього виробництва;

працевлаштування випускника;

можливість інноваційного розвитку для навчальних закладів.

Ця система добре підходить насамперед для технічних ВНЗ. Дуальна система освіти сприяє ефективному працевлаштуванню випускника.

Україна на теренах Європейського простору, за кількістю осіб в вищою освітою займає лідируючі позиції, а на практиці - нестача кваліфікованих, сучасних спеціалістів.

Таким чином, перехід вищих навчальних закладів на дуальну освіту підготовки висококласного фахівця - це сучасний шлях отримання вищої освіти та запорука існування

сучасного університету.